

РОЛЬ САМОУПРАВЛІННЯ У ФОРМУВАННІ ДІЛОВОГО СПІЛКУВАННЯ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ У ВНЗ

Грень Л.М., Грицаєнко Т.С.

Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут», м. Харків

Спілкування є системою міжособистісної взаємодії, яка є багатогранним процесом, що вивчається філософією, соціологією, загальною і соціальною психологією, лінгвістикою, педагогікою та іншими науками. Концептуальні основи дослідження феномена спілкування розроблені у працях В. М. Бехтерева, С. Л. Рубінштейна, А. А. Леонтьєва та інших психологів, які розглядають спілкування як необхідну умову розвитку людини, її соціалізації, індивідуалізації.

При всій різноманітності підходів науковців щодо ролі і функції спілкування можна сказати, що всі вони зводяться до винятковості ролі спілкування як у розвитку, так і у функціонуванні особистості. Вчені приділяють велику увагу проблемам спілкування, вказуючи на його особливу роль при вирішенні навчальних, виховних, практичних завдань. Все це вказує на важливу роль підготовки майбутніх фахівців до міжособистісної взаємодії у майбутній професійній діяльності, а також поліпшення форм і методів відповідної роботи, на вміння педагогів ефективно розвивати комунікативну компетентність студентів.

Комунікативна компетентність сприяє формуванню навичок ділового спілкування. Діловий рівень спілкування – рівень спілкування, на якому людей поєднують інтереси справи, спільна діяльність, пошук засобів підвищення ефективності співробітництва. На діловому рівні людей поєднує спільна діяльність, спрямована на досягнення загальних цілей. Основний принцип ділових взаємин – раціональність, пошук засобів підвищення ефективності співробітництва. Велику роль у формуванні ділового спілкування студентів відіграє навчання самоуправлінню.

Самоуправління особистості — комплекс психолого-педагогічних, соціально-психологічних та інших прийомів, методів і засобів; дотримання визначених норм і правил, які застосовуються у повсякденній життєдіяльності, спираючись і використовуючи свої власні людські ресурси. Це процес постійного самоаналізу, самомотивації, самооцінки, самосвідомості, самоконтролю і самодисципліни у життєдіяльності людини. Самоуправління може бути різним і за своєю спрямованістю, і за якістю, і за результативністю. Воно формує у людині і соціально-психологічний механізм, який працює автоматично. Це **самоаналіз – самоспостереження – самосвідомість – самооцінка – самоконтроль – самодисципліна – самовдосконалення**. Тільки у такому випадку система самоуправління сприяє формуванню ділового спілкування у процесі навчання у ВНЗ. Більш досконалий розгляд всіх складових системи самоуправління потребує подальшого вивчення.